

Збруцький ідол

Микола Руденко

1

Коли на мене впав отой удар,
В якому я впізнав космічну руку —
Найвища благодать, солодкий дар,
Що згодом обертається на муку;

Коли мене від психолікарів
Вели мої опікуни дрімучі —
Я в київському скверику зустрів
Гранітну стелу, знайдену у Збручі.

Напевне, копія. Та я завмер —
Це ж те, що з мене хворого зробило:
Живу гармонію космічних сфер
На стелі висікло чиєсь зубило.

І я поволі впевненість дістав,
Що в мене десь попереду роки є:
Найліпшим лікарем для мене став
Дулібський каменярь-сучасник Кия.

О прашуре! Ти світ в мені підпер,
Що гинув, ніби у посуху жито.
А може, ти — це я із давніх сфер,
Бо знаю, що тобою пережито.

2

Тебе вважали диваком, бо ти
Шукав лиш знань — не коні і не вівці.
В душі вигойдував живі світи,
А спав на вкритій бур'яном долівці.

У тебе й доля, мов у дивака —
Не схожий на поважного дуліба:
Хтось на поріг поставить молока.

А хтось на призьбі залишає хліба.

Є тільки злидні — й жодних запорук,
Хоч хворі йшли з найдальшої округи:
Простим накладенням кощавих рук
Ти виганяв з людей тяжкі недуги.

Та часом від думок занемагав:
Всіх таємниць не розгадав до скону.
І ти моливсь до неба, ти блавав:
Безмежний світе, відгорни запону!

І сталося: на тебе впав Огонь,
Що десь живе поза ночами й днями —
Немовби космос до своїх долонь
Взяв мозок твій, щоб виповнить знаннями.

3

Ми бачим світ неначе із-за ґрат —
Впадає в око грубе, пересічне.
Лиш мозок — це єдиний апарат,
Що здатний зазирати в потойбічне.

Але ж не сам, не сам — у нього б'є
Та блискавка, що духом володіє;
Святий вогонь, що все єство твоє
Щедотно сповнює жаданням дії.

Він душу тимчасово роз'єдна
Зі смертним тілом — роботом неситим:
Нехай вона той Всесвіт упізна,
Що є лише для обраних відкритим.

Ти все переживеш, що вже колись
На цій землі пережили до тебе —
Бо не в одну вже голову влились
Знання, котрі дарує людям небо.

Душа твій мозок осідлає знов —
Тепер він тільки небові покірний.

Ти людям понесеш свою любов —
Учитель їхній і наставник вірний.

Хтось на поріг поставить молока —
І непомітно шасне за оселю.
А ти береш зубило й молотка,
Щоб день при дні сікти гранітну скелю.

4

Це неминуче виникає: як
Зобразити Творця землі і неба —
Він тільки Дух, що все довкрузь просяк,
Чи в образ наш його прибрати треба?

І мимоволі ти йому даси
Людське обличчя: у гранітній з'яві
То буде Батько...
Так в усі часи.
Він карбував себе в людській уяві.

Перегуком воскреслої луни
Тебе той образ в просторінь покличе:
У світі є чотири сторони —
На кожну з них він має по обличчю.

Ні, ти не формул ждав серед тривоги,
Щоб їх наповнити Всесвітнім Духом:
Над Збручем встав Чотириликий Бог
Під кам'яним дулібським капелюхом.

Перун з-під криса оглядав жита,
Готовий стріли кинуть при потребі
З грозових туч...
І формула ота
Була вогнем написана на небі.

...Отак міркуючи, я сквер пройшов,
Де стрижені кущі стоять стіною.
Я чув не дзвін, а шурхіт підошов —
Опікуни рушали вслід за мною.

Що ж діяти? Нехай ідуть, нехай —
Я ждав тебе, усіх поетів бідо.
Рятуй мене. веди і надихай,
Люстерко Всесвіту —
Дулібський ідол.